

Bestuurlijke afspraken waterkwaliteit hard nodig

Enkele jaren geleden was duidelijk dat de waterkwaliteit in grote delen van het land onvoldoende verbeterde om alle doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te halen en de ambities waar te maken. Er was meer actie nodig en daarom gaven overheden, maatschappelijke organisaties en kennisinstututen eind 2016 met de Intentieverklaring Delta-aanpak een stevige impuls aan de verbetering van de waterkwaliteit.

De Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater heeft de aandacht voor verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater inmiddels flink vergroot. De huidige Delta-aanpak Waterkwaliteit komt dus voort uit een breedgedragen, gezamenlijke ambitie om te zorgen voor voldoende chemisch schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik.

Vanaf 2017 hebben alle betrokkenen, waaronder de drinkwatersector, hard gewerkt aan de uitvoering van de intenties en is veel geïnvesteerd in onderzoek, analyse en probleemverkenning.

Concrete stappen

Vewin heeft consequent beleid dat een voortvarende uitvoering van de Delta-aanpak en de voornemens in het regeerakkoord moeten worden gevolgd door nieuwe, concrete stappen. Een integrale, effectieve aanpak van verbetering van de waterkwaliteit vraagt om harde afspraken over inzet, financiering, monitoring en toezicht & handhaving tussen alle betrokken partijen. Daarbij kunnen Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven voortbouwen op de goede samenwerking vanuit het Bestuursakkoord Water uit 2011.

Harde afspraken

Minister Van Nieuwenhuizen (IenW) heeft aangegeven bestuurlijke afspraken te willen maken over waterkwaliteit. Inclusief maatregelen, monitoring, instrumenten, financiering en wetgeving en met 'harde handtekeningen' van alle betrokken partijen.

Waterkwaliteit is topprioriteit voor de drinkwatersector. De kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater is nog steeds niet op orde. Daarom is het essentieel om de stap te maken naar bestuurlijke afspraken over concrete maatregelen en resultaten. Doel van de bestuurlijke afspraken is wat Vewin betreft het halen van de KRW-doelen, plus de aanpak van nieuwe uitdagingen zoals medicijnresten en opkomende stoffen.

Versnellingstafels

Om tot deze afspraken te komen, wordt gewerkt met bestuurlijke 'versnellingstafels'. Er zijn drie bestuurlijke tafels, onder voorzitterschap van Gerard Doornbos:

- landbouw: nutriënten/gewasbeschermingsmiddelen;
- chemische stoffen: opkomende stoffen en medicijnresten;
- een brede tafel over de overige onderwerpen en bijvoorbeeld de nationale en regionale analyses en de kennisimpuls.

Doornbos was in het verleden onder andere dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Rijnland en voorzitter van LTO Nederland. Hij bewaakt de uitvoering van de afspraken en spreekt partijen aan wanneer nodig. Aan de tafels nemen bestuurders van overheden en de relevante maatschappelijke partijen deel. Directeuren van drinkwaterbedrijven nemen namens Vewin deel aan alle drie de tafels.

De pijnpunten

Om echt verschil te maken voor de waterkwaliteit roept Vewin op tot concrete afspraken over:

- gewasbeschermingsmiddelen: extra emissie-reducerende maatregelen, toezicht en handhaving met focus op drinkwaterbronnen;

- mest: voortvarende uitvoering van de bestuursovereenkomst nitraat;
- medicijnresten: de invulling van het uitvoeringsprogramma Medicijnresten en de wijze van financiering van aanvullende zuivering;
- opkomende stoffen: heldere rolverdeling van overheden bij (in-)directe lozingen, meer transparantie over te lozen stoffen, vergroting van capaciteit bij overheden en een adviesrol voor drinkwaterbedrijven bij risicovolle vergunningen;
- betere grondwaterbescherming, volgens het advies van de Adviescommissie Water;
- uitwerking en wettelijke borging van de preventieladder verontreinigingen uit de Beleidsnota Drinkwater: preventie – voorkomen aan de bron – beheersen – zuivering;
- microplastics: ketenaanpak om plastic in grond- en oppervlaktewater te voorkomen.

Rapport PBL

Ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft onlangs de noodzaak voor extra inzet voor de waterkwaliteit onderstreept. Met het voorgenomen beleid – waaronder de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het beleid voor mest en gewasbeschermingsmiddelen – zullen in de meeste wateren niet alle KRW-doelen voor 2027 worden gehaald. Dat is de hoofdboodschap op het gebied van waterkwaliteit in de PBL-rapportage 'De Balans van de Leefomgeving'.

Een van de aandachtspunten is de onvoldoende kwaliteit van het oppervlaktewater, met tijdelijke innamestops van water voor de productie van drinkwater als gevolg. Ook vraagt het PBL aandacht voor nieuwe ontwikkelingen en stoffen die problemen opleveren voor de waterkwaliteit zoals geneesmiddelen, microplastics en industriële stoffen.

Gerard Doornbos.